RYGOS GARSAS

Politikos, visuomenės ir mokslo laikraštis.

Eina vieną kartą per savaitę.

Laikraščio kaina:

Mėnesiams	12	9	6	3
Rygoje	2 r. 25 k.	1 r. 75 k.	1 r. 15 k.	60 k.
Lietuvoje ir Rusijoje	2 r. 50 k.	1 r. 90 k.	1 r. 25 k.	65 k.
Svetimose viešpatijose	5 r. — k.	3 r. 80 k.	2 r. 50 k.	1 r. 30 k.

Vienas numeris 5 kap.

Apskelbimai. Vienai petito eilelei arba jos vietai ant pirmojo puslapio mokama 30 kap., ant paskutiniojo — 10 kap.

Redakcijos ir Administracijos adresas:

Ryga, Elizavetinskaja, № 24.

Tuo adresu reikia siųsti pinigai ir laiškai.

Permainant adresą, reikia atsiųsti 30 kap. ir senasis adresas; geriausiai bus pridėjus laikraščio juostelę.

Užsieniuose gyvenančius ėmėjus prašome siųsti pinigus per **Penktąją Rygos Savitarpinę Kredito Draugiją;** tik nesiųsti „money orderiais".

Siunčiant mums **rankraščius,** prašome ant jų parašyti: savo tikrąją pavardę ir adresą.

Neapmokėtų markėmis laiškų ir raštų Redakcija nepriima; netinkančių rankraščių Redakcija savo lėšomis negrąžina.

№ 24. Šeštadienis, rugpiučio 29 (rugsėjo 11). d. 1909 m. 1 Metai.

RYGOS LIETUVIŲ PAŠALPOS DRAUGIJOS

bus

nepaprastas

VISUOTINAS SUSIRINKIMAS

rugsėjo mėn. 6 dieną 2 val. popiet.

draugijos bute **Plavučaja gatvė № 27**

(netoli medinio tilto).

DIENOS TVARKA:

I. Papildymas ir permainymas kai-kurių draugijos įstatų paragrafų.

II. Mokslapinigių sumažinimas tiems, kurie leidžia draugijos mokyklon du vaiku arba daugiau.

Kviečiame narius kuoskaitlingiausiai, atsilankyt šitame susirinkime.

Bet jeigu tą dieną, t. y. rygsėjo 6 d. nepributų reikalingas narių skaitlius, tai sekantysis nepaprastas visuotinas susirinkimas **rugsėjo 13 d. 2 val. po piet.** bus teisėtas, neveizint į atvykusiųjų narių skaitlių.

Valdyba.

Penktoji Rygos Savitarpinė Kredito Draugija

Rygoje, Dorpato g. 7.

Telefonas 1905.

Už įdėtuosius pinigus duoda iki 6% (nuošimčių), prie tam valdiškieji mokesčiai **nėra** atrokuoti, o už vekselių diskontą rokuojama 7½—9½%. — Įdėtuosius pinigus išmoka **nepranešus išanksto.**

Kontoras atidarytas nuo 10 iki 3. **Valdyba.**

Keletas žodžių prie Juškos žodyno spausdinimo.

„Lietuvos Žinios" pajudino Juškos žodyno klausimą.

Nelaimingas tas Juškos žodynas, o su juo drauge ir mes, lietuviai!

Kiek tai jau metų, kaip jisai pradėtas spausdinti ir ikišioliai dar nei neįpusėtas!

Atsimenu, jau apie 1887 metus mes, Maskvos studentai-lietuviai, skaitėme pirmuosius išspausdintus lakštus. Pirmiausiai Juškos žodyno redakcija buvo pavesta Maskvos profesoriui Fortunatovui. Paskui Juškos sunus Vytautas paėmė redakciją. Bet šitas netrukus mirė, ir buvo ketinta pavesti tolesnį redagavimą prof. Volteriui, bet likimas norėjo, kad tas darbas tektų garsiam musų mokslininkui ir didžiausiam šių dienų lietuviškosios kalbos žinovui p. Jonui Jablonskiui, kurs jį vedė viršaus per dešimtį metų.

Vyriausias redaktoriaus uždavinys— tai pridėti prie žodyno rusišką tekstą, nėsa autorius teraše tiktai lenkiškąjį vertimą, o rusiškojo nedėjo. Mokslų gi Akademija, kuri tą žodyną leidžia, nor įdėti ir rusišką vertimą.

Jeigu redaktoriai butų taip supratę savo priedermę, tai Juškos žodynas butų jau seniai išleistas ir butų stipriai pastumėjęs paakiui musų apmirusios kalbos atžėlimą. Bet bėda, kad žodyno redaktoriai, ypač p. Jablonskis, užsimanė perdirbti Juškos žodyną sulig savo mokslumo ir prityrimo. P. Jablonskis, matydamas daugybes (anot jo) klaidų abiejuose (lietuviškame ir lenkiškame) tekstuose, stengėsi tas klaidas pataisyti. Norėta iš menko žodyno, iš „medžiagos žodynui" padaryti tikrą, gerą žodyną. Noras, rasit ir labai gražus, bet šitame sykyje visai neleistinas. Nėsa, viena, beperdirbinėjant labai sugaišta spausdinimas; antra, juk nevalia yra svetimo veikalo taip griautinai perdirbinėti, kad jo nepažįs paskui nei patsai autorius. . . Tai yra tiesiog autoriaus teisių pamynimas!

Taip elgtiesi galime negu tiktai mes, lietuviai, naujininkai, kurie dar nepažinstame raštijos nei rašytojų teisių. Sako, numirusieji iš kapų neatsikels savo teisių apginti. . .

Maža to. Bemėtant rankraščius iš kampo į kampą, jų užteko visiems. Kas tiktai šiandien užsiima rinkimu lietuviško žodyno, jei tiktai nor, kiekvienas naudojasi nelaimingojo Juškos žodyno rankraščiais, o paskui apskelbs per savo.

Kuo šitoksai darbas vardu?

Girdėti, jogiai vienas toksai žodynas žada netrukus pasirodyti Prusuose.

Kas žin, kam dabar pavesta Juškos žodyno redakcija? Geistina butų, kad bent šitas redaktorius suprastų savo uždavinį taip, kaip to nori pati Peterburgiškė Mokslo Akademija, kuri tą žodyną leidžia: kad tiktai prirašytų rusiškąjį tekstą, pataisytų rašybą ir leistų kuogreičiausiai.

Mokykla mokyklai nelygu.

Tas pats „Vilties" rašytojas antru atveju smarkiai užsipuola ant manęs, kam aš klaidžiai rašąs apie valdžios siulomąsias Lietuvai rusiškas ukio mokyklas.

Mano tokia nuomonė: Ar tos mokyklos butų kam blogos, ar geros, šiandien dėl jų ginčus kelti visiškai neverta. Matome, kad Lietuvos artojai apie jas išreiškė nepriėlankią savo nuomonę, atmesdami jas, kaipo jiems nederančias. Ir jas atmetė ne viename kuriame valsčiuje, o visoje Lietuvoje, kame tik jos buvo siulomos. Mes, „šviesuoliai", aiškiname tokį sodiečių pasielgimą jų tamsumu, šykštumu ir kitomis ydomis. Mes protaujame taip:

Lietuva žemės ukio šalis, o ukis pas mus blogai vedamas, nėsa musų artojai nemoka ukininkauti. Reikia juos mokyti.

Valdžia pasiulė ukio mokyklas, tai mes ir puolėmės jas sodiečiams piršti: „Priimkite tiktai, vyrai, ukio mokyklas, nesigailėkite pinigų (tų pinigų, žinai, sodiečių aruodai pripilti!), leiskite visus vaikus po trejus (ar penkerius) metus mokslan — ir tapsite geri ukininkai. Tada ukis Lietuvoje iškils labai augštai, visi pralobsite ir t. t."

Ne, vyručiai, taip paviršutiniškai protauti nevalia! Permažai mes tepažįstame musų ukio ir musų žmonių padėjimą ir neesame susekę, kokiais keliais musų artojai gali pasiekti gerovę. Todėlei puolamės ant pirmojo išmesto strikto.

Musų sodiečiai ne toki tamsųs ir akli, kaip mums rodosi. Jie atjaučia tą, ko mes, per gerus savo norus, „šviesiomis" savo akimis nematome. Tų mokyklų, kaip jos yra projektuojamos, vertybė jau pakaktinai išaiškinta laikraščiuose Buvo nurodyta ir tikriausios priemonės greitam pataisymui ukio Lietuvoje ir padėjimui tvirtų pamatų ateičiai.

Jei gerb. mano priešininkui ikišiol tas neaišku, tai, matoma, niekados ir nepaaiškės. . . negu tada, kuomet pasirodys vaisiai, jei kada jų sulauksime.

J. K.

Rygos lietuvių apšvietimo draugija „ŽVAIGŽDE" rengia nedėlioj, rugpiučio 30 d., 2 val. po piet, **susirinkimą** Katalikų g. № 10, mokyklos bute (įėjimas nuo gatvės, vieni laiptai augštyn).

Bus svarstoma „Žvaigždės" mokyklos reikalai Maskvos priemiestyje

Valdyba.

Rygos gyvenimas.

Pamokslai bažnyčiose:

Nedėlioje:

Šv. Pranciškaus — lietuviškas, kun. Cesevičius.

Šv. Alberto — vokiškas, kun. Lotteris.

Senojoj — lenkiškas, kun. Ivanovas.

Dėlei bažnytinių musų reikalų.

Dėkavoju p. Juliui už platesnį pranešimą apie sindikus, jų rinkimą ir t. t. Bet aš norėčiau pratarti dar keletą žodžių apie tą dalyką. Tamsta, p. Juliau, pats sakai, jog reikės dar daug metų rašyti. . . Klausimas: ką mes galėtumem gauti iš to vieno rašymo be darbo? Antra, mums, parapijonims, Tamsta pataiai kreipties į p. Janulevičią. Kaip mes galime kitaip kreipties? Juk № 20 „R. G." buvo rašytas laiškelis su prašymu, kad p. Janulevičia atsilieptų; o jam nei motais atsiliepti!

Taigi dabar matyti, kiek iš tokių kreipimųsi mes telaimime.

Todėlei aš sakyčiau: ar ne geriau butų, kad mes susieitumem į kokią sutartą vieną (ar į Pašalpos draugiją ar kur kitur), išrinktumem kelias ypatas ir prašytumem jų pradėti dirbti darbą. O jei mes taip tiktai žiurėsime vienas į kitą be darbo, galėsime rašyti dar dešimtį metų, ir tai nieko nebus. Tiktai pasiskaitysime ir gana. Rygoje juk yra išmanančių vyrų. Prašome tarties ir negaišuoti, koliai laikas. . .

St. J—as.

Ar Tamsta prisirašęs prie „Žvaigždės"?

(*Atviras laiškas Rygos lietuviams*).

Jei Tamsta prisirašęs, tai su Tamsta striuka kalba: pasistengk prirašyti dar ir savo pažįstamus lietuvius.

Jei Tamsta dar nesi prisirašęs, tai leisi paklausti, ar žinai gerai, kas per viena ta „Žvaigždė"?

Mat, 1906 metais susitvėrė Rygoj tokia draugija, vardu „Žvaigždė", kuri rupinasi lietuvių apšvietimu. Rygoj išseno gyveno gerokai lietuvių; kas metai jų čionai skaičius vis didinosi. Sako, kad dabar Rygoj esą lietuvių apie 40 tukstančių. Iš Lietuvos musų žmonės paprastai atvažiuoja nemokėdami rašyti, o

kitas nei skaityti. Daugelis atsigabena ir vaikų, taipgi niekur nesimokiusių. Nemokantiems skaityti ir rašyti Rygoj sunku gyventi: ir uždarbio gero nerasi, ir da vietiniai gyventojai pajuokia. Noromsnenoroms reikia ir suaugusiems pradėti mokyties ir vaikai leisti mokyties.

Bet kur patįs mokysis ir kur vaikus leis į mokslą?

Rygoj yra daug mokyklų, betgi mažiau, nekaip reikia: visiems vietos mokyklose neužtenka. Ir mokestis už mokymą brangokas. Menkiau pasiturinčiam, ypač iškitur atvažiavusiam nėra kur leisti vaikų mokyties.

Matydami tai, Rygos prakilnesnieji lietuviai subruzdo ir įsteigė draugiją, vardu „Žvaigždė". Ta draugija stengiasi steigti mokyklas, kur lietuviai galėtų leisti už nedidelį užmokestį savo vaikus pasimokyti. Į mokytojus į „Žvaigždės" mokyklas parenkami lietuviai ar lietuvaitės, kurie pažįsta savo žmonių budą ir vargus, moka prakalbėti į vaikučius suprantama jiems kalba, mokslo pradžias aiškina lietuviškai ir pertai lengvesniu budu išmoko to, kas visose kitose mokyklose mokama.

Be to, „Žvaigždė" moko ir suaugusius vakarais ar nedėldieniais, kuomet darbo žmonės atspėja nuo savo kasdieninio darbo.

Reikalaudama nedidelio užmokesčio už mokymą, „Žvaigždės" draugija surenkamais už mokymą pinigais gal pridengti vos pusę to, kiek atsieina mokyklų užlaikymas

Iškur gi „Žvaigždė" gauna pinigų pridėti prie mokyklų užlaikymo?

Ji surenka tuos pinigus iš savo narių, t. y. iš tų, kurie prie „Žvaigždės" nariai užlaikymui mokyklų moka metams po 1 rb., o kas gal, tai ir daugiau. Tam pačiam tikslui taisomi pasilinksminimo vakarai.

Taigi, jei Tamsta dar prie „Žvaigždės" neprisirašęs, tai ar nenorėtum prisirašyti ir įnešti savo rublį prilaikymui lietuvių mokyklų Rygoj? Tamstai tikrai lengviau mokėt kasmetai 1 rublis, nekaip neturtėliams lietuviams palikt vaikai be mokslo, išstatyt jie ant pajuokimo kitiems Rygos gyventojams.

Kur galima prisirašyti prie „Žvaigždės" ir įnešti tas 1 rublis, ar norint ir daugiau?

Galima tai padaryti pas visus lietuvius, kuriems įduotos tam tikros knygelės nariams prirašinėti. Tokias knygeles tur tarp kitų:

1) „Rygos Garso" administracija.
2) „Žvaigždės" mokyklų mokytojos.
3) Kunigai: Urbšas (prie Šv. Pranciškaus bažn.), Venclovas, Franckevičius ir Cesevičius (prie Senosios bažn.).
4) Knygynuose p. p. Jakavičiaus ir Macejevskio.
5) Sankrovoj p. Lapino, Raudondauguvyje.

„Žvaigždės" mokyklos yra:

1) Marijos (Marijinskos) g. № 152,
2) Petercholmo g. № 13.
3) Kalneciemo g. № 59.
4) Katalikų g. № 10.
5) Binenhofe, Šimoliuno namuose.

Prisirašyti lengva, ir nėra ko ilgai laukti.

Čiabuvis.

Lietuvių Vartotojų draugija. Rugpiučio 25 d. naujai steigiamosios Liet. Vartotojų Draugijos įsteigėjai laikė savo priruošiamąjį pasikalbėjimą Pašalpos bute. Susiėjo apie 20 ypatų. P. Vaičekauskas pranešė susirinkusiems, jog draugijos įstatai jau patvirtinti gubernatoriaus ir, nurodydamas darbo prakilnumą ir naudingumą, kvietė lietuvius pradėti organizuoties ton draugijon. Susirinkusieii, apsvarstę kai-kuriuos vienijimosi reikalus, išrinko iš savo tarpo laikinę valdybą varyti pradėtajam darbui tolyn, koliai nėbus sušauktas visuotinasis susirinkimas, kame bus išrinkta valdyba ilgesniam, įstatuose nurodytam laikui. Nutarta pradėti darbuoties tarp platesnės visuomenės, kad, kiek galima, daugiau lietuvių rašytųsi draugijon ir dėtų savo skatikus viešam ir kiekvienos atskiros žmogystos labui. Įstojimas į draugiją nebrangus. Įrašų mokama 1 rublis ir dalies (pajaus) 5 rubliai. Kas nori, gali ir daugiau dalių (pajų) imti. Už įneštas dalis dalyvautojai, sulig įstatų, gaus 10 procentų palukų. Įsirašyti gali vyrai ir moters, seni ir jauni, kas tik užsimoka reikalingą sumą. Jeigu kuris įsirašiusis, ar tai iškeliaudamas iš Rygos, ar dėl kitų kokių priežasčių, iš draugijos trauktųsi, tuomet įmokėtoji jo dalis jam yra pagrąžinama; tiktai įsirašomojo rublio jau nebegrąžinama. Lietuvių Vart. Draugijos įstatai labai platųs ir jos veikimas apims daug turtinio musų gyvavimo šakų. Draugija galės taisyti sankrovas visose miesto dalyse, kiek leis jai jos turtas ir kitos jėgos. Ketina steigti drapanų ir apavų dirbtuvę, taipojau naminių rakandų, skalbinių ir kitokių išdirbinių dirbtuves. Todėlei geidžiama yra, kad į draugiją įsirašytų kuodaugiausiai visokių amatninkų ir darbininkų, kurie galės jos įstaigose darbuoties.

Kitas pasikalbėjimas bus tame pat Pašalpos bute (Plavučaja 27) šitą šventadienį, rugpiučio 30 d. Prasidės nuo 1 valandos po pietų ir baigsis apie 4 val. Įsteigėjai kviečia brolius lietuvius kuoskaitlingiausiai susirinkti minėton vieton.

Iš „Kanklių" vakaro. Pereitą šventadienį, rugpiučio 23 d., Zasenhofo Pašalpos draugijos bute buvusis „Kanklių" vakaras pažymėtinas todėl, kad jisai padarė kaip ir pradžią viešam susidraugimui lietuvių su latviais. Čion pirmą kartą dalyvavo lietuvių pasilinksminime latviškas choras. Pirmučiausiai ant kalvutės ties draugijos namais sustojo „Lietuvos Pašalpos draugijos choras", vedamas p. St. Matijošaičio, ir padainavo kelias iš žinomųjų musų dainų, o tarp tų ir „Lietuva, tėvyne". Paskui p. Matijošaitis su savo choru pašitraukė, o kalvutę užėmė latviškasis p. Teraudo choras ir padainavo keletą latviškų dainų. Latvių choras daug didesnis. Jame dalyvauja apie 60 ypatų parinktais balsais, bet jo garsumas, tur-but, kad lauke, buvo nedaug ką didesnis už lietuvių, nors šitame tėra tiktai apie 30 ypatų. Bet latvių išpildymas žymiai perviršija musiškių. Mat, jie jau stipriai išsidirbę ir supratę, kuomet lietuviai dar neperseniai tėra susitelkę choran. Labai puolė į ausį lietuvių chore lėtumas vyriškų balsų.

Matyti, musų chore permaža tebuvo vyrų, ar jų balsai neatitesa moteriškųjų.

Antrą kartą pradėjo dainuoti latviai. Jie susirinko ant šokamojo grendymo ir užtraukė. Šičion tarp medžių lapų balsas nyko dar labiau. Taip-pat ėjosi ir lietuviams. . .

Kilo sumanymas kada nors įtaisyti bendrą vakarą — latvių ir lietuvių. Ir tas, be abejo, netrukus įvyks.

Kaipo naujieną, galima pažymėti, pasirodymą ant arenos lietuvio-atleto, p. Norkaus. P. Norkus nesiverčia speciališkai tuo amatu, bet išeina kartais parodyti savo galybę, kaipo mėgėjas. Tiesa, jisai nedaug ką terodė, bet štipria savo išvaizda ir pajėgumu nustebino žiurėtojus. Jisai, augštinakas gulėdamas, ant iškeltų augštyn kojų padų nulaikė 400 svarų svarščių ir 4 vyrus, tai bus viršaus per tukstantį svarų sunkumo.

Pr. Norkus rugpiučio 22 d. per Rygos atletų vakarą „Pavasario" draugijos namuose laimėjo pirmą prizą už sunkumų kilojimą. Pr. Norkus yra dailydė (stalorius) ir šituo amatu ikišiol užsiima.

Svečių vakaran buvo susirinkę apie 600, ir gryno pelno matyti, bus nemažai.

Aukos „Žvaigždei". Per susirinkimėlį pas p. Joną Grisaitį užėjo kalba apie musų šviečiamąją draugiją „Žvaigždę" ir liko išreikštas linkėjimas sumesti bent kiek pinigų to Rygos lietuvių šviesos židinio labui. Visi ten buvusieji mielai pritarė sumanymui ir paaukavo:

Jonas Grisaitis 50 kap., Anielė Grisaitienė 20 kap.; Židorius Jočias 50 kap.; Jonas Gaigalas 15 kap.; Nastazija Matuliauskienė 15 kap.; Juozapas Ramanauskas 20 kap.; M. Žukauskas 15 kap.; Justinas Sakalauskas 10 kap. Išviso sudėta 2 rub. 5 kap. Malonu yra matyti, kaip tarp musų brolių rygiečių kas kartas vis labiau bunda supratimas mokslo šviesos reikalingumo.

„Žvaigždė" ir „Kanklės" drauge rengia pirmutinį šį rudenį „didelį" vakarą rugsėjo 19 d. Naujame Latvių Teatre — Romanovo g. № 25.

Vaidins „Jaunąją Našlelę" — muzikališką veikalą, naujai peržiurėtą ir dainomis papildytą, ir komediją „Brangus Pabučiavimas".

Vaidinimui pasibaigus, kaip paprasta, prasidės šokiai.

„Kanklių" valdyba išreiškia padėką latvių Teraudo chorui, lietuvių „Pašalpos" chorui ir atletui Pranc. Norkui už dalyvavimą surengtame rugpiučio 28 d. vakarėlyje.

„Kanklių" choro vedėjas kviečia **visus jau užsirašiusius** dainininkus ir naujus ateiti ant pirmutinės probos utarninke, rugsėjo 1 d. 7 val. vak., Elizavetinskaja № 24 (ten, kur „Rygos Garsas").

Ugnis. „Provodniko" pabrike iš 20 į 21 rugp. leko virtuvėje užsidegė. Iškilo didelė ugnis. Mat, kad benzinas ir alyva plauko ant vandens degdami, tai maža tepadėjo ir automatiškieji gesintuvai. Gręta esančiame amatninkų skyriuje

---

Kaip revoliucionėriai nužudė Gaponą.

Revoliucijos pradžioje Gapono vardas buvo garsus. Jis buvo stačiatikių šventikas (popas); kurs buvęs apsimetęs revoliucionėriu ir neva veikęs išvien su revoliucionėriais. Vėliau išėjo aikštėn, kas jisai, ką tik patirdaves daranties tarp revoliucionėrių, nešęs tuojau policijai. Už tokius darbus Gaponas imdavęs iš policijos didelius pinigus.

Kaip tik revoliucionėriai susekę jį taip besielgiant, tuojau suėmė ir nužudė. Kokiu budu jie jį paėmė ir nužudė, ikišiol niekas nežinojo; buvo tiktai pranešta laikraščiuose, kad netoli Peterburgo policija užtikusi jį pakartą vienoje dykoje troboje.

Tiktai dabar neseniai laikraštis „Russkoje Slovo" apskelbė tulo Rutenbergo, mušamosios kuopos vadovo, apyskaitą, kaip Gaponas pakliuvo į jo nagus ir liko pasmerktas ir nužudytas.

Savo raporte Rutenbergas pasakoja, kad Gaponas buvęs šnipas, parsidavęs policijai ir norėjęs jį patį, Rutenbergą, pavilioti, siulindamas jam 100.000 rublių, kad tik jis išduotų į policijos rankas visus tuos revoliucionėrius, kurie priderą į mušamąją kuopą. Išgirdęs tokį Gapono pasiulymą, Rutenbergas nusprendęs tuojau sulinti Gaponą ir atiduoti jį partijos teismui. Bet darbininkai įtikėję į Gaponą, kaip į kažin-ką ir, jei taip, be niekur nieko, jis darbininkams butų pasakęs, kad Gaponas yra parsidavęs ir jį norėjo perpirkti, tai anaiptol nei vienas nebutų tais žodžiais tikėjęs. Todėlei jisai, Rutenbergas, nusprendęs visų-pirma privesti, kad Gaponas yra šnipas ir išdavikas. Tam tyčia Rutenbergas pasisamdęs vasarnamį Oziorkuose (netoli Peterburgo) ir prikalbėjęs keletą labiausiai įtikėjusių į Gaponą darbininkų, kad jie pasislėptų tuose namuose; o jis pažadėjo atgabenti įten Gaponą: tai jie pasalomis išgirsią visą Gapono kalbą su juo ir galėsią buti teisiais to partijos išdaviko teisėjais.

„Pasitikęs sutartoje vietoje Rutenbergą prieš atvyksiant į Oziorkus, Gaponas pasakęs:

— Malonėtum (gauti pinigų), bet bijai!

Jei dvejoju, tai tiktai dėlto, kad man gaila draugų. Juk žinai, kad juos pakars.

— Vėjus kalbi: jie gali dar išsisukti.

— Atvykova į vasarnamius. Darbininkai buvo pasislėpę mažiuky kambarėlyje ant augšto. Kambarėlis buvo užrakintas. Buvome sutarę taip: kaip tik mudu su Gaponu įeisiva kambarin, aš atrakįsiu duris, jie šoks ant Gapono ir atims iš jo ginklus. Minėme, kad Gaponas ginsis, todėlei nutarėme visų-pirma surišti.

Gaponas pirma manęs įėjo į pirmąjį didelį kambarį, nusivilko kailinius ir atsisėdo ant maiguno, kuriuo buvo užstatytos kambarėlio duris, kame buvo užsislėpę darbininkai. Dabar aš negalėjau atidaryti durų. Vaikščiojau po kambarį ir mąsčiau, ką čia padarius.

Gaponas buvo tikras, kad mudu čion esava vienudu, ir kalbėjo drąsiai ir garsiai. Darbininkai girdėjo jiek žodį.

— Na, tai kaip? — tarė Gaponas: — juk 25.000 rublių tai pinigai!

— Maskvoje man sakiai, kad duoda 100.000.

— Ne, tai tu nesupratai. 25.000 už vieną „reikalą". Dar trįs tokie reikalai, bus ir visas šimtas kišeniuje.

— Kad tik neprigautų! Mano pranešimu pasinaudos, o pinigų neduos.

— Ką tu šneki niekus! Ateik ryto į „Cubat", papasakok visa ką „viešpačiui". Jie atsiteisia, kaip reikiant. Žinia, nerodyk visų kortų vienu sykiu. Kaip „pašnekėsi apie tat pas „Cubat", pamatysi, kad tai menkas daiktas

— Gerai, pažiurėsiu; na, o kiek pats gausi?

— Dar nežinau.

— O, tu jau turtingas!

— Kas tau sakė?

— Šneka. Trisdešimts tukstančių gavai iš „anglų" už „knygą", iš ministerio N. N. gavai 15 tukstančių.

— Ee, jau tų nėra! Išdalinau darbininkams. Turiu tiktai kokį tukstantį. O kam man pinigai! Aš viską išdalinu.

— Klausyk, Gaponai! Na, jei darbininkai patirs, kad tu bičiuliaujiesi su policija?

— Niekados to nebus. Jie niekados to nežinos!

— Na, o kad aš imsiu ir „papasakosiu jiems viską?

— Tu to nepadarysi! O, pagaliaus, bene kas tavim tikės. Kur prirodymai? Kur liudininkai?

Jau buvau besiekiąs prie durų. Norėjau atidaryti ir sušukti: „štai mano liudininkai!" Bet susilaikiau.

Tame tarpe Gaponas atsikėlė ir žengė į duris. . . sakėsi einąs lauk. Bet už durų stovėjo vienas musiškis, kad Gaponas kokioje neištruktų. Gaponas susidurė su sargu ir riktelėjo: „Mudviejų klausyta!" Jis nutvėrė sargą už apikaklės, griebė už kišeniaus ir sušuko: „Jis su revolveriu!"

Priėjau, atėmiau iš sargo revolverį ir įsidėjau į kišenių.

— Reikia jį užmušti — tarė Gaponas.

Mačiau, kad nėra kada gaišuoti. Prišokęs atidariau kambarėlio duris, kame buvo paslėpėsi darbininkai.

— Štai liudininkai, Gaponai!

Gaponas žvilkterėjo į liudininkus: visi pažįstami! Nubalo, akis išvertė.

— Broliai darbininkai, ko jųs iš manęs norite?

— Tylėk! tu mums ne draugas!

Akimirkoje Gaponą surišo, nors tas draskėsi-gynėsi: „Broliai — šaukė ne savu balsu — visa tat melas, ką kalbėjau!"

— Tylėk! Viską supratome! . . .

Netrukus aš išėjau ir palikau juos vienus".

Čia jį paskui rado pakartą.

sprogo, įkaitę indai su angliarukšte. Trenksmas nuo sprogimo išrenkė asbesto skyriuje visus langus ir šiaip padarė daug nuostolių.

Provodnikietis.

Ačiū nežinomiems aukautojams mums stalo lempos ir skėčiams stovynėlės.

„Rygos Garso“ administracija.

Kolera Rygoje. Seredoje apsirgo 4, mirė vienas. Ligonbučiuose sergančių buvo 45 ypatos.

Iš Latvijos ir Igaunijos.

Liepojus. P. Maluno lietuvis „R. G.“ № 22 sakosi žinąs, kad Liepojaus bažnyčioje dabar lietuvių teisės esančios didesnės užu lenkų. Keista, kame jisai tą teisių didumą matė. Liepojuje, visi gerai žino, kad lietuvių kelius kartus bus daugiau, negu lenkų, o bažnytinių pamaldų lietuvių teisės daug mažesnės. 1) Gegužinės pamaldos atliekamos vien lenkiškai; 2) rožančius per visą spalių mėnesį kalbamas lenkiškai; 3) prie procesijos giedą lenkiškai; 4) Tegu bus pagarbintas visada giedama lenkiškai; 5) pamokslai prieš sumą lenkiškai. Tiktai po sumos pamokslas lietuviškai 2) pulkim ant kelių ir 3) ražančius kas šventadienis giedama lietuviškai. Suplikacijos vieną šventadienį lenkiškai, kitą lietuviškai. Šįmet gi prie lietuviškų širdies V. Jezaus, per birželio mėnesį, pamaldų kunigas buvo pradėjęs giedoti „Niech bendžie pohvaliony“. Lietuviai tyčia buvo nuėję klebonijon, reikalauti, kad lenkiškos čia nemaišytų, tai paliovė. Iš to aiškiai yra matyti, kaip yra platesnės lietuvių teisės už lenkų. Dar turiu pridurti, kad kunigai užsakų visai neskelbia, lietuviškai, o vien tik lenkiškai. Vienybės nebus toliai, koliai bus siaurinamos teisės tos tautos, kurios yra dauguma. O tą vienybę labiausiai ardo naujalenkiai: tie išgamos visur lietuviams daro kliutis. Lietuvių tauta ir taip yra suvargusi, neturėdama spaudos per 40 suviršum metų. Bet dar skaudžiau yra kentėti nuo savo brolių įsinėrusių lenkų kailin, kurie ir-gi nori jodinėti lietuviams ant sprando.

Lietuvis iš Liepojaus.

— Arkliai sudaužė. Pereitą savaitę vieną dieną važinėjosi už miesto Amerikos konsulis p. Šmitas su visa šeimyna — žmona ir dviem dukterim — savais arkliais. Vadžias laikė pats konsulis. Kažin-ko arkliai pasibaidė ir ėmė daužyti. Iš vežimėlio pirmiausiai iškrito jis pats, paskui jo žmona, nedaug užsigavę, gi nelaimingas dukteris sudaužė. Vežimėlis apsivožė: vienos dukters nulaužė abi koji. . . O kitą su vežimėliu vilko ilgą galą ir uždaužė negyvai. Nelaimingi tėvai iš širdies skausmo eina iš galvos.

Mokytojų draugija. Pereitą savaitę Marienburge atsivėrė naujas latvių mokytojų draugijų skyrius. Į draugiją tuojau įsirašė 80 aplinkinių mokytojų.

Dorpate buvusioji ukio paroda tarp 15 ir 17 rugpiučio labai gerai pasisekė. Eksponatų buvo 1000. Parodos apžiurėti apsilankė 23000 žmonių.

Revoliucijos atgarsiai. Latvijoje dar vis nesiliauja gaudymai ir suiminėjimai dalyvavusių 1905 metų revoliucijoje gyventojų. Taipo, neseniai suimta du jaunu ukininku Ezerų valsčiuje. Iš Marcių apylinkės suimta keturi ir t. t.

Pasikorė piemuo. Iš Daleno praneša, kad ten miškasargio Aškevičios piemuo, praganęs miške karvę, pasikorė. Bijojo, kad negautų į kailį. Vaikelis buvo dar tik 10 metų amžiaus.

Vyriausias karo uostas. Prasipuldžiusi laivyną per paskutinį karą (su Japonija), Rusija nužiurėjo, kad, užpuolus neprieteliui iš juros, nebus kaip ginties dėl laivų trukumo. Vėlei pastebėta, kad Kronštato stiprovė negali apginti Peterburgo, nėsa neprieteliai gali lengvai išsikelti ant kranto, nepriplaukę iki Kronštato, o paskui prieiti tą neilgą galą pėsti ir užklupti Peterburgą iš sausumos. Todėlei liko nutarta Revelio uostą paversti vyriausiuoju Rusijos karo uosto. Ketama visą Revelio įlanką atitverti nuo juros, tad busiąs uostas, kurs galėsiąs sutalpinti visą Rusijos laivyną, ir iščion busią galima ginties nuo vandens užpuolikų.

Maskviečiai Rygos pajuryje. Pastebėta, kad pastaraisiais metais Rygos pajuryje vis daugiau ir daugiau atsiranda maskviečių-kapitalistų. Jie superka vasarnamius ir vietas vasarnamiams statyti. Ateinančią vasarą ketiną maskviečių priplusti pajurin ypač labai daug.

Audra. Rygoje gauta perspėjimas iš observatorijų, kad netrukus iškils Rygos užtakyje iš pietų pusės audra.

Iš Lietuvos.

Vilnius. Atkartotinieji rinkimai miesto tarybon bus rugsėjo 9 dieną.

Kaunas. Tulas Józef Chorąży, lenkiškas juokdarys iš Krokavos, gavo iš Kauno gubernatoriaus leidimą kelti Kauno gubernijos miestuose ir miesteliuose lenkiškus vakarus su vaidinimais ir deklamacijomis. Tarp kitų tas lenkas iš Krokavos kels vakarus Vilkmergėje, Šauliuose, Panevėžy, Reseiniuose, Telšiuose. Matyti, musų lenkai-dvarponiai tyčia parsitraukė jį iš Krokavos varyti lenkiškai agitacijai tarp pradedančių gauties Lietuvos miestelėnų.

Skrebotiškis (Pan. ap.). Liepos 27 d. buvo teismas. Tarp kitų bylų buvo byla dviejų ukininkų iš Tikonių kaimo dėl sodybos.

Jau treti metai, kaip Panevėžio apskr. teismas yra pripažinęs sodybą ukininkui K. G., o dabar Skrebotiškio teismas nutarė, kad ukininkas K. G. užmokėtų ukininkui G. G. 50 rublių. Visi stebisi iš tokio netikėto nutarimo. Čia turiu pridurti, kad skrebotiškiečiai permažai tėžiuri, ką renką teisėjais. Reikia rinkti vyrus neragaujančius degtinės, teisius, tada ir teismo nusprendimais geriau pasidžiaugsime. Degtinė prastas patarėjas ir renkant teisėją ir darant bylas.

V—tis.

Sulig Peterburgo cenzuros nurodymo valdžia nutarė neleisti į Rusiją daugelio Amerikoje einančių lietuviškų laikraščių. Taipo, dabar nėra leidžiama Lietuvos, „Vienybės Lietuvninkų“, „Kovos“ ir kitų.

Maladečnas (Viln. gub.). Pereitą savaitę čia sudegė arti pusketvirto šimto gyvenamų ir kitokių trobų. Sudegė pristavo butas, miestelio valdyba ir sargybinių kazermė ir apsvilo pačta. Nuostolių skaito į 250 000 rublių. Be-to, sudegė du žmogu.

Iš visur.

Revizijų atgarsiai. Girdėti, kad senatorius Garinas važiuoja į Sibirą. Irkutsko miestan krėsti vietinės intendanturos, nėsa šičion surado pėdsakus, jog per paskutinį karą Irkutsko intendantai labai daug yra pasisavinę valdžios turto. Kad tik sibiriečiai jam ko nepadarytų tose Sibiro dykumose. . .

Intendantų nelaimės prasideda. Garsingasis Maskvos intendanturos referentas pulkininkas Poliakovas ir dar du jo pagelbininku, kapitonai Mališevas ir Šeremetevskis, liko atstatyti nuo vietų už suktybes, kurios yra susektos senatoriaus Garino.

Miestų reikalai. Viena Peterburgo viešųjų veikėjų kuopa buvo išlaidžiusi tam tikrus lapelius su įvairiais paklausais: kas butų kokiam miestui reikalinga, kad pagerėtų jo gyventojų buvimas ir sveikata. Gauta viršaus per 100 išpildytų lapelių iš įvairių miestų. Trįs ketvirtadaliai miestų dėjuoja, kad pinigų rinkime ir eikvojime nėra tvarkos. Didieji miestai nusiskundžia permažu skaičium mokyklų; reikalauja geresnio gyventojų sveikatos reikalų aprupinimo; nurodo reikalingumą gero vandens parvedimo miestan, kanalizacijos. Mažieji miestai reikalauja įtaisymo viešų išeinamų vietų, išmetamųjų duobių, valymo nešvarumo, išgrindimo gatvių, nuleidimo vandens, sutvarkymo ugnies gesinimo ir t. t.

Valdžia skelbia, kad kalbos apie tat, buk ji ketinant dar pasiskolinti užsieniuose milijardą frankų ir užstatyti už tą skolą geležinkelius, kasyklas ir t. t., esančios pramanytos.

Užpuolimas. Pereitą pirmadienį važiavo Peterburge Fliugovo skersgatviu lenktynių banko kasierius ir vežėsi apie 20,000 rublių pinigų. Tik štai užpuolė apsiginklavę plėšikai ir ėmė šaudyti. Kasierių pašovė, bet lydėjusieji jį sargai suskubo pasukti arklius atgal ir ištruko. Plėšikų policija ieško.

Nesiseka. Tulas Tatarinovas buvo apsiėmęs padirbti karo reikalams lekiamąją mašiną iki rugpiučio 22 dienos š. m. ir tam darbui jam buvo pavesta vieta orlaivių parke Peterburge, na, ir mokama alga.

Jau seniai buvo šnekos, kad iš jo darbo nieko gero nebus; bet vis laukė. Bet štai rugpiučio 22 d. apsilankė Tatarinovo dirbtuvėje karo ministeris ir, radęs mašiną dar nepabaigtą, liepė meisterį iškraustyti lauk.

Išplėšė pačtą Suražiuj plėšikai išplėšė pačtą ir policiją, užmušė du policistu, policijos užveizdo tėvą ir da vieną žmogystą iš šalies, sužeidė patį užveizdą ir vieną policistą ir pabėgo.

Maras. Jau esame minėję, kad Uralsko srytyje vienoje kirgizų stovykloje pasirodė maras. Kad maras nesiplėstų toliau, tą stovyklą apsupo aplinkui kazokais ir nei vieno išten neišleido. Į tris savaites išmirė visi buvusieji toje stovykloje — išviso 29 žmogystos. Yra spėjama, kad baisusis maras jau pasibaigė.

Samaroje suėmė didį politikos nusidėjėlį Slepuchiną. Jisai ten gyveno su svetimu pašpartu ir vadino save Volkovu. Slepuchinas revoliucijos metu dalyvavo mušamajame buryje ir su savo draugais yra nužudęs daug žmonių. Jie užmušė generolą Miną, generolą Pavlovą, kalėjimo viršininką Gudiną, kalėjimų valdybos viršininką Maksimovskį; kėsinosi užmušti generolą Dubasovą, generolą Redigerį, ministerį Ščeglovitovą ir didį kunigaikštį Mikalojų Mikalojaitį Slepuchinas

Šiauriojo žemės ašigalio suradimas.

—o—

Laikraščiai skelbia didžią naujieną: amerikietis mokslininkas Kukas aptikęs šiaurųjį žemės ašigalį (galą, poliusą). Jisai iškeliavęs į šiaurę jau kelinti metai ir tiktai dabar tegrįžtąs per Norvegiją.

Nuo to laiko, kada Kolumbas netikėtai atrado Ameriką, daugelis mokytų keliauninkų suskato ieškoti naujų, nežinomų dar šalių tarp vandenų, ir jie atrado dar daug nežinomos ikitol žemės — didžių ir mažų plotų, kaip antai Australiją su salomis ir kit. Išplaukę visus vandenis ir neatrasdami daugiau nieko naujo, keliauninkai atkreipė savo akį į šaltuosius kraštus, į amžinuosius ledynus, spėdami, bene bus ten, už tų nepereinamų ledinių kalnų, dar kokių naujų kraštų, apgyventų žmonių ar bent žvėrių.

Daug pražuvo jėgų, beieškant tų nežinomų kraštų. Vieni plaukė laivais ir pražuvo leduose, kiti lėkė lekiamaisiais įtaisais ir taip-pat galą gavo.

Pagalios, anot skelbiamų garsų, pasisekę minėtajam amerikiečiui nukakti iki žemės ašigalio ir įsitikinti, jog ten žemės visiškai nesama. Esant tiktai neperdidelė sniego lygmė, kame esą apščiai laukinių žvėrių ir daugiau nieko.

Pats Kukas dar nesugrįžo Amerikon; jį netyčioms pasitikęs šiaurėje vienas Norvegijos garlaivis ir dabar jį parvežąs Europon.

Štai kokią telegramą Kukas paleido į Amerikos laikraštį Ney-Jork Herald pereito rugpiučio 19 dieną iš miestelio Levriko (Šotlandijoje):

„Ilgai badėję ir kentėję baisų šaltį, mes pagaliaus priėjome šiaurųjį ašigalį. Mes atradome naują kelią ir naują šalį, kame yra daugybė gauruočių žvėrių. Aptiktame žemės ruošte uolos stovi pačiame šauriajame punkte. Mes apsmaigėme pasienių ženklais žemės plotą 30 ketvirtainių mylių dydžio.

Musų laivas atplaukė į Smito siaurumą rugpiučiui besibaigiant 1907 metais. Iš šitos vietos mums rodėsi busią patogu įskeliauti ašigalio linkui. Džon's Bladley suteikė mums nuo savo laivo maisto ir šiltų drabužių. Grenlandijos pakraščiuose mes radome daug eskimų; jie čia buvo susirinkę medžiotų žiemos metu (baltųjų) lokių. Jie turėjo daug šunų. Nedidutė medžiotojų padermė iš 250 žmogystų pasisiulė mums padėti, kol neužeis ašigalio naktis. Visą kas buvo suruošta. Mes mėklinome taip: trauksime ištisai Grinellio žemės ir vakariniu pakraščiu artinsimės į ašigalį.

Vasario 19 d. 1908 metais mes iškeliavome. Mes buvome 11 žmogystų; mes turėjome 103 šunis, kurie vežė 11 šlajų su musų daiktais. Mes leidomės į vakarus Smito siaurumos ledais. Jau buvo prasidėjusi naktis, ir artimiausius daiktus tebuvo galima matyti tiktai keletą valandų per dieną. Šaltis buvo baisus. Įpač buvo šalta, einant per augštumas paliai siaurumą Ellesmere. Buvo 65 laipsniai šalčio. Daug šunų sušalo, žmonės nuo šalčio kentėjo neapsakomai. Pagaliaus mes aptikome žvėrių pėdsaką per siaurumą Mausen iki Lansend. Pakeliui mes nušovėme 101 juros jautį, 7 baltuosius lokius ir 335 kiškius.

Kovo 18 d. mes pasiekėme Ašigalio jurą per Eibergo kyšulį. Iščion šeši eskimai, ketvertas musiškių ir 46 šunes pagrįžo atgal; o mes likusieji leidomės ašigalio linkui. Kukas“.

Kai-kurie mokslininkai abejoja, ar tai teisybė, kad Kukas galėjo nukeliauti pėsčias 500 kilometrų 65 laipsnių šaltyje.

Kukas jau nuo 1898 metų kartas nuo karto keliaująs šiauriuosiuose kraštuose. Jisai daug kartų esąs keliavęs ir laivais ir pėsčias ir šunimis važiuotas po Grenlandiją ir Aliaską, kol pagaliaus nesumanęs keliauti į patį ašigalį.

Daugelis mąstė, kad jis jau bus pražuvęs.

Aptiktoje ant Šiauriojo ašigalio sniegų šalyje Kukas įsimeigęs Amerikos vėliavą ir tokiu budu pavedęs ją Amerikos valdžiai.

Apskelbus Kukui šitas naujienas, ėmė garsinties kitas amerikietis Piri, kurs taip-pat grįšta iš šaltųjų kraštų. Jisai skelbia, buk jis pirmutinis pasiekęs šiaurės ašigalį ir neradęs ten jokių ženklų, kad ten butų keno buta pirma jo. Žiurėsime, kurio bus teisybė.

dalyvavo įtaisyme bombų dirbtuvės Kelomiakuose; jisai drauge su kitais sumanė pleną, kaip sproginti traukinius. Tą vyrą dabar buvo suėmę visai dėl kito dalyko, ir jo praėjusieji darbai išėjo eikštėn visai netyčiomis.

Tiflise suėmė 20 plėšikų, kurie tarp daugybės įvairių piktadaryščių, apvogė kelis kartus pačtos vagonus ir išgabeno arti milijono rublių pinigų. Plėšikų vadovas — Ivanovas — prisipažino vieną kartą apvogęs pačtą šitokiu budu: išlaiko tam tikru raktu atsirakinęs pačtos vagoną ir ten pasislėpęs. Kada traukinys išbėgęs, jisai išpiovęs grindis ir išmetęs per skylę maišus su pinigais — išviso 450 000 rublių. O draugai jau laukę paliai geležinkelį: jie pagriebę pinigus ir užkasę į žemę. Paskui pinigus pasidalinę.

Pavėlintas susimilimas. Nepersenai buvo toks atsitikimas. Vienas nusidėjelis buvo pasmerktas myriop; bet teismas išrado galimu prašyti pasmerktajam susimilimo. Ir teismo prašymas liko išpildytas, tik mažumą pervėlai. Kada iš Peterburgo atėjo žinia, jog pasmerktajam yra dovanota gyvybė, jau tas vargšas kybojo ant virvutės.

Pleskavoje (Pskove) atsivers rugpiučio 29 d ir truks iki rugsėjo 8 d. visos Rusijos lininínkų susirinkimas, kurs svarstys linų veisimo ir išdirbimo reikalus. Susirinkime tegalės dalyvauti tiktai tų vietų atstovai, kame linus mirko. Todėlei daugelis Lietuvos vietų galėtų siųsti ten savo atstovus.

Cukrus. Cukraus pabrikantai yra susidėję visi į vieną kuopą, vadinamą sindikatu. Visi jie yra sutarę: 1) laikyti vieną kainą, parduodant, 2) nedirbti cukraus, daugiau, kaip sutarta, ir 3) kas metai paskirtą dalį padaryto cukraus išgabenti į svetimus krastus, kad Rusijoje nesidarytų konkurencijos. Kurią cukraus dalį išgabena pabrikantai į svetimus kraštus, už tą valdžia neima akcyzos. Tokiu budu, kuriuose kraštuose dar vietinė vyriausybė neima muitų už įgabenamąjį cukrų, ten cukrus labai pigus. Taipo nepersenai man teko skaityti žinią iš Aigipto, jog ten Rusijoje dirbtojo cukruus svaras esąs mokamas po 4 kapeikas. Aigiptiečiai, gal, spėja, kad pas mus cukrus visai pamotu; o jie nežino, kad mes turime mokėti po 16 kapeikų svarui. O Anglijoje, šako, kiaules peni Rusijos cukrum.

Caras išvažiado Kryman. Jo Didybei beviešint Livadijoje, ten apsilankys Turkijos ministeris Rifaat paša ir atveš labas dienas nuo sultono.

Varšava. Gyvenantieji Varšavje latviai įsikurė čion savytarpinę savo pašalpos draugiją.

— Gen.-gubernatorius uždarė lenkišką draugiją, kuri rinkdavo pinigus apmokėti mokslui už nepasiturinčius mokinius. Mat, ta draugija peržengusi kažinkokį savo įstatų skirsnį.

Charkovas. Anglių kasyklose, netoli Makiejevkos, užtroško 4 darbininkai nuo gazų.

Svetimosios šalįs.

Graikija. Pereitame numeryje rašėme, kad Graikijos karalius, nenorėdamas pasiduoti aficierų reikalavimams, sakės verčiau pats su visa šeimyna išsikraustysiąs iš Graikijos, negu atitolysiąs savo gimines iš karuomenės. Dabar karalius abu savo sunu: Jurgį, sosto įpėdinį, ir Kristoforą, kuriedviem karuomenėje buvo pavesta augšta valdžia, nusprende išsiųsti į Vokietiją keleriems metams ir pažadėjo karuomenėje padaryti daug atmainų.

Krito salon, kaip girdeti, žadama pastatyti gubernatorium vieną iš Anglijos kunigaikščių. Salai busiant duota plati autonomija ir ji busiant skaitama tebesant Turkų valdžioje. Taigi Anglija daro jau pirmutinį žingsnį. Kitos valstijos tam nesipriešina.

Persijoje maištininkus malšina jau ir rusų karuomene. Numestatis šachas išsiderėjo iš naujosios valdžios 100.000 rublių algos metams, ir valdžia jau jam išmokėjo 25,000 rub. Kaip šiandien t. y. rugpiučio 26 d. rusų karuomenė, išgabensiant jį į Rusiją. Mogamet-Ali gyvensiąs Kryme. Tai jis ten tuojaus pasimatutys ir su Caru, kurs tik antradienį teišvažiavo iš Peterburgo.

Švedija. Visuotinasis streikas jau liaujasi. Vyriausiasis streikuotoją komitetas nutarė pradėti darbą. Kaip girdėti, streikuotojų vadovai ketina prašyti vyriausybės, kad ji patarpininkautų taikantis darbininkam tu darbadaviais.

Keletas turkų seimo atstovų nepoilgo lankysis Peterburge. Iščion važiuos į Berlyną, paskui į Paryžių, toliau į Londoną ir pagrįš per Vieną. Tokiu budu tie turkų seimo atstovai aplankys didžiausiųjų Europos valstijų sostapiles ir jų seimų atstovus.

Atstatė auklėtoją. Jaunojo Persijos šacho auklėtoju ikišiol buvo mokytas rusas Smirnovas. Dabar nepersenai šacho globėjai Smirnovą nuo auklėjimo atstatė; gi jauno monarkos auklėjimą pavedė savo žmogui, persui. Tur-but, globėjai baimijasi, kad rusas auklėtojas jaunikaičiui šachui neprikvėptų perdaug rusiško raugo.

Žemės drebėjimas. Pereitą savaitę Ryme buvo juntamas lėtas žemės drebėjimas. Suskirdo keleto senų bažnyčių sienos

Genevos mieste (Šveicarijoje) pereitą savaitę išlėkė į orą gazo pabrikas Sprogimo trenksmas buvo toks didis, kad už varsto stovinčiuose namuose išbyrėjo langai Pabrikas supleškėjo liepsnose.

Olandija. Kolera, prasidėjus Roterdame, ima skleistis kas kartas vis plačiau. Pačiame Roterdame apserga kasdien po 2-3 Ligonbučiuose dabar guli apie 20 ligonių. Be-to pasirodė Orinchemo ir Briodo miestuose.

Knygos atsiųstos redakcijai paminėti.

1. *Baltarusiai* ir jų tautinis atgimimas Parašė Kazimieras Šeškevytis. Kaunas. Saliamono Banaičio spaustuvė. 1909. Švento Kazimiero Draugijos išleidimas. Pusl. 18. Kaune 10 kap.

2. *Pašaukimai išaiškinti:* moterystė, mergystė, vienuolinis luomas ir kunigystė. Iš angliško teksto, aprobuoti kardinolo Gibbonso ir kardinolo Satellio lietuvių kalbon vertė kun. Saurusaitis, klebonas Šv. Juozapo parapijos Waterbury, Con. Amerikoje. Kaunas. Saliamono Banaičio spaustuvė. 1909. Švento Kazimiero Draugijos išleidimas. Pusl. 80. Kaina 20 kap.

3. *Rutų Vainikas.* Dainos surinktos Sešupės apylinkėse. Seinai. Laukaičio ir B-vės spaustuvėje. 1900. Pusl. 92. Kaina 30 kap.

4. *Antanas. Melskies ir dirbk!* Be degtinės Seinai. Laukaičio ir B-vės spaustuvėje. 1809. Pusl. 16.

Kainos Rygoje.

Kviečių Sibirijos	pud.	—	
„ rusiškų	„	114	„
Rugių „	„	95	„
„ lietuviškų	„	90	„
Avižų pagal gerumo		—72	„
Miežių	pud.	—78	„
Sėmenų	„	—154	„
Šieno birkava	„	—500	k.
Jautienos svaras		18—26	k.
Telienos		24—35	„
Avienos		16—20	„
Avienos rūkytos		18—20	„
Kiaulienos		24—26	„
Kiaulienos rūkytos		25—28	„
Rūkyto kumpio svaras		26—28	„
Sviestas valgyti		38—45	„
Sviestas kepti		32—38	„
Rūkščios grietinės štuopa		50—55	„
Kiaušinių kapa		120—140	„

Redakcijos atsakymai.

P. P. Št., Rygoje. Esame gavę ir daugiau skundų be Tamstos. Bet pakaks vieno, kurs jau buvo № 23. Daugiau nedėsime.

Redaktorius ir leidėjas:
Jurgis Linartas.

A. Glikmano
Dantų gydyklą.
Suvorovo gatvė № 40 . 2.
Gydo, deda plombas ir traukia dantis ir jų šaknis, be jokios sopes. **Įstato dirbtinius dantis** su plastinkomis ir be plastinkų. Priima nuo ryto 9-tos val. ligi vakaro 9-tos val. Mokėsi ir praktikavo Berlyne. Darbininkams ir jų šeimynoms pusę kainos. P. 52—5

J. Vinniko
Dantų gydykla
Maskvos g № 41.
Gygo deda plombas ir traukia dantis be sopės. **Įstato dirbtinius dantis.** Priima visados. Darbininkams pigiau.
P. 12—3

DANTŲ GYDYTOJAS
L. Broido,
Gertrudos ir Šaltinio g. kumb., įėjimas nuo
Gertrudos gatv. № 64, 1 trepai.
Gydo, deda plombas ir traukia dantis **be sopės.** Įstato dirbtinius dantis
Gydo burnos ligas.
Priima nuo ryto 9-tos val. iki vakaro 9-tos val.
Konsultacija 30 kap. Darbininkams ir jų šeimynoms pusė kainos. P. 52—6

Nuo rugpiučio 15 d.
įtaisau
Rygoje dirbtuvę
visokių moteriškų rubų.
Tikiuosi, kad lietuvaitės paturės lietuvę.
Su tikra pagarba
A. Žylevičienė.
Rycerių g. № 39 butas 10
5—2 (kertė Suvorovo g.).

Sifilį ir veneriškas ligas
gydo d-ras **Giršfeld.**
Marijinskaja № 4 b. 11; telefonas 3853.
P. 20—5

Meldžiu tėmyti!
Grabai. **Grabai.**
P. Ozolino,
Rygos grabų pabrikas
apdovanotas aukso ir sidabro medaliais ir garbės diplomais.
Pasiulo **visokių puikių grabų: metalinių, ąžuolinių, gelumbe apmuštų** ir **lakieruotų,** taip-gi ir **kapams suolų**
labai pigiai.
Pabriko sąkrovos. **Rygoje** — Aleksandro gatv. № 97 ir Ricierių g. № 4, priešais miesto ligonbučio **Volmere** — Rygos g. № 52.
S. 16—12

Kaina
10 pap. 6 kap.
ir
gerumas
numylėtų papirosų
Ryga ir Novost
pasilieka, kad ir akčyžė padidinta, nepermainyta.
Persarga nuo falsifikacijos!
A. S. Maikapar.

Naujienos žiemai. **Naujienos žiemai.**
Dabokite!
Kas gerą prekę (tavorą) pigiai nori pirkti tegu einia ir persitikrina manufakturos magazine
A. Schweinick
Didž. Maskvos g. № 83, ant Katalikų g. kertės.
Didelis pasirinkimas vilnonių materijų, flaneliaus, skarų, aksometo, kaldrų, drabužiams materijos naujausio pavyzdžio, šilko skarų drobės, madepolamo, vatuotų kaldrų, mokiniams materijų ir t. t.
Labai pigiomis kainomis.
Su pagarba,
S. 0 **A. Schweinick.**

!!! Šokėjų atydai !!!
Rugsėjo (september) mėn. 6 dieną
įsikuria
Nauja šokimo mokykla.
Gertrudos g. № 60, but. № 3.
Šokti bus mokoma pagal naujausios Paryžiaus metodos. Lietuviams tam tikri kursai.
Kainos vidutinės.
Norintieji gali užsirašyti jau ir dabar nuo 12—2 val. ir nuo 7—9 val. vakarą.
Mokymas šokiomis dienomis bus vakarais, o nedėldieniais — dienos laiky.
Kursai moterims ir vyrams.
Pradžia rugsėjo 6 dieną.
Su pagarba
5—1 **Segall.**

Priima mergaites
kirpt ir siuti mokyties,
Suvisu lengva ir greit išsimokinama Varšavos systema.
Kliučevaja gatv. № 2, but. 11.

Darbininkas reikalinga ir viena **moterė** galvijų liuobai dvaran arti Rygos. Kreipties: nedėlioj — Didž. Nevos g. 7, sankrovoj.

Rašomųjų daiktų ir popieriaus
SĄKROVA
M. Mackiewicz.
Marijinskaja gatvė № 9.
(ant Parko gatvės kumburio).
Gaunama visokių reikalingų rašymui, paišymui ir kontorai prietaisų.
8—4

Pr. Štukas.
Specijališka meblių dirbtuvė ir krautuvė.
Elizavetinskaja gatv. № 85-a, Bergo bazare.
Telefonas № 8708.
Dirbtuvė už savo dailų darbą 1907 m. gavo pagyrimo diplomą, o 1908 m. — medalį.
Krautuvėje gaunama pasirinkti puikiausių meblių, visokio didumo zerkolų, krasių ir krėslų, šėpų, komodų, lovų, taip-pat ir minkštų meblių garniturų, ir visa tat pigiomis kainomis.
—6

Waldschleschen. Märcinis alus.

H. Hempelio ir Ko. spaustuvė, Rygoje, Stiprumos (Krepostnaja) gatvė № 7.